

Yttrande angående promemorian Behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildningar U2018/02165/UH

Folkbildningsrådet har beretts möjlighet att lämna remissyttrande på rubricerad skrivelse.

Folkbildningsrådet lämnar endast kommentarer på förslag till ändringar som påverkar folkhögskolan.

Folkbildningsrådets sammanfattande ställningstaganden

- Folkbildningsrådet ser positivt på viljan och ambitionen att främja och bredda rekryteringen till högskolan genom att pröva olika former av övergångar.
- Folkbildningsrådet förutsätter att högskolorna i stor utsträckning fortsätter samverka med folkhögskolor och kommunal vuxenutbildning som ger studier på gymnasienivå och som fortsatt bör vara den huvudsakliga vägen för att nå behörighet till högskolan.
- Folkbildningsrådet vill betona vikten av ökat samarbete mellan högskolor och folkhögskolor för att bredda rekryteringen. Folkhögskolorna bidrar med studerande som fullgjort behörighetsgivande studier på ordinarie allmän kurs på folkhögskola. Utökade kontakter mellan högskolor och folkhögskolor i studievägledande och introducerande syfte är efterlängtad.

- Folkhögskolorna bidrar också med studerande som fått behörighet från koncentrerade naturvetenskapliga studier i allmän kurs som motsvarar basåret. Tio folkhögskolor ger idag allmän kurs med ett koncentrerat innehåll som motsvarar basåret. Folkhögskolan med sin pedagogik i en sammanhållen kurs är ett bra alternativ för många studerande med skiftande erfarenheter och bakgrund. Folkhögskolan kombinerar komplettering av både grundläggande och särskild behörighet i dessa kurser. Folkbildningsrådet förutsätter att det kan fortsätta.
- Folkhögskolor medverkar i den samverkan mellan högskolor och folkhögskolor som är möjlig inom Collegeutbildningens ram d.v.s. en samverkan som idag fungerar i Värmland mellan folkhögskolorna och Karlstads universitet. Folkbildningsrådet ser gärna att den samverkan sprids till fler folkhögskolor och högskolor/universitet. Folkhögskolan måste nämnas vid namn i förordningens §12 som ett alternativ jämte kommunal vuxenutbildning. Det räcker inte med orden ”*eller motsvarande*”.
- Folkbildningsrådet vill dock påpeka att det finns ett behov av att inom Collegeutbildningens ram skapa möjligheter till mer flexibla kombinationer mellan behörighetsgivande studier på folkhögskola och högskoleintroducerande studier på högskolan. Det måste finnas möjlighet att förlänga de behörighetsgivande studierna på folkhögskola till att sammanlagt motsvara ett läsår på heltid (§4 och §12) så att en större målgrupp kan nås som kan få grundläggande behörighet inom ramen för den samlade Collegeutbildningen.
- Folkbildningsrådet vill också uppmärksamma att studiestödet har ett regelverk som motverkar rekrytering till Collegeutbildning. De studerande som är under 20 år och läser behörighetsgivande kurs på gymnasienivå har inte åldern inne för att kunna söka studiemedel. De får istället studiehjälp. Men studiebidraget inom studiehjälpen ges bara för heltidsstudier. Collegeutbildningens behörighetsgivande del på halvtid berättigar alltså inte till studiestöd för de som är under 20 år.

Förklarande bakgrund angående Collegeutbildning och folkhögskola

Folkbildningsrådet anser att samverkan mellan folkhögskolor och högskolor i form av Collegeutbildning ska utvecklas. Folkbildningsrådet vill dock förtydliga hur folkhögskolans modell för att ge grundläggande behörighet ser ut och ge förslag till komplettering vilket skulle kunna bredda målgruppen och öka rekryteringen till Collegeutbildningen ytterligare. Högskoledelen i Collegeutbildningen, som idag kombineras med en årskurs på allmän kurs på halvtid på folkhögskolan, behöver också kunna kombineras med en folkhögskolekurs motsvarande en årskurs på heltid. Om fler kan bli grundläggande behöriga enligt folkhögskolans modell och på olika sätt kombinera detta med högskoledelen inom Collegeutbildningen kan folkhögskolan (och högskolan) möta behoven hos fler studerandegrupper.

Folkhögskolans modell för grundläggande behörighet kombinerar studier i en samlad allmän kurs med studier i olika ämnen som har sin motsvarighet i gymnasieskolan. Hur många år man behöver studera på allmän kurs beror på den studerandes tidigare studie- och arbetslivserfarenhet. Men den kortaste tid man kan studera för att nå grundläggande behörighet enligt folkhögskolans modell är motsvarande ett helt läsår på heltid på allmän kurs.

Den Collegemodell som Värmlands folkhögskolor har tillsammans med Karlstads universitet där högskoledelen består av ett år på halvtid och folkhögskoledelen består av ett år på halvtid fungerar mycket bra för vissa studerandegrupper, men ger vissa begränsningar i vilka som kan rekryteras. Med dagens befintliga regler når Karlstads universitet och folkhögskolorna i Värmland idag:

- folkhögskolestuderande som redan uppnått omfattningskravets antal studieår på allmän kurs men som behöver fler ämnen för att söka till högskola/universitet,
- studerande med en utländsk gymnasieutbildning, och som kan söka till högskolan med sin utländska examen, men som behöver komplettera med svenska och engelska,
- studerande med slutbetyg från gymnasiet som har läst 2 500 gymnasiepoäng och har godkänt i 2 250 gymnasiepoäng, d.v.s.

uppfyller omfattningskravet vad gäller grundläggande behörighet, men som saknar behörighetsgivande ämne/n,

- studerande med examen från ett yrkesförberedande gymnasieprogram som behöver komplettera för att bli grundläggande behörig till högskolan,
- studerande med examen från ett högskoleförberedande program och som saknar någon särskild behörighet som folkhögskolan kan erbjuda.

Men de når inte, med dagens Collegemodell, de som inte har omfattningskravet uppfyllt från någon tidigare utbildningsform d.v.s.:

- de som saknar ett år i folkhögskolans modell,
- de som saknar gymnasieexamen (eller motsvarande utländsk gymnasieutbildning),
- de som saknar rätt antal poäng i sitt slutbetyg,
- de som har ofullständig IB-utbildning.

För att folkhögskolan ska bli en väg in till högskolan, inom Collegeutbildningens ram, även för dessa, så behöver de uppnå grundläggande behörighet enligt folkhögskolans modell, och därför behöver möjligheter utvecklas för att på olika sätt kunna kombinera högskolestudierna med sammanlagt ett helt års folkhögskolestudier. Den studietid som föreslås utökas i §4 andra stycket och i §12 punkt 2 med ytterligare 20 veckor för dem som behöver svenska och engelska bör därmed också gälla folkhögskolestudier på allmän kurs som därmed kan leda fram till fullständig grundläggande behörighet för betydligt fler.

De som av olika skäl avbrutit sina gymnasiestudier i Sverige eller utomlands eller som inte har en helt fullständig IB-examen är en viktig grupp att nå för folkhögskolorna (och för högskolorna). Många av dessa studerar redan på allmän kurs på folkhögskola men om möjlighet ges för fler, de som endast har mindre behov av komplettering, att kunna kombinera allmän kurs med högskolestudier inom en Collegeutbildnings ram skulle med säkerhet rekryteringen till högskolan både främjas och breddas.

För Folkbildningsrådet

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Maria Graner', written in a cursive style.

Maria Graner
Generalsekreterare